

И. П. П. П. П. П.

СЕРПЕНТИН СЕРПЕНТИН СЕРПЕНТИН

digitised by A.R.A.R.®

ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ, ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ, ԱՐՈՒԵՍՏԳԻՏԱԿԱՆ

ԻԱ. ՅԱՐԻ 1907

Տարւելան 15 ֆր. ոսկի — 6 րբ.:
Վեցամսեայ՝ 8 ֆր. ոսկի — 3 րբ.:
Մէկ թիւ կ'արժէ 2-30 ֆր. — 70 կ.:

ԹԻԻ 12 ԳԵՃՑԵՐԵՐ

ԽՐԻՄԵԱՆ ՀԱՅՐԻԿ Դ

1820—1907

այ երկնակամարին արդէն իսկ տխուր միժուրտը աւելի միժագնեցաւ մահուամբ վեհափառ «Հայրիկի», (29 Հոկտ., 5, տ.): Այս զգալի կորուստը ի սուգ համակեց թովանդակ հայ ազգը: Մամուլը քաջ թարգման հանդիսացաւ Հայութեան արտայայտելով ամենուրեք ազգին այս ծանր ցան եւ անհնարին ողբը: Դառն վշտի արծազանգը ցայսօր կը հնչէ ամենուրեք, ուր հայ լեզուն կը քարքառի եւ հայ սիրտը կը քաքախէ: Ծերկայացնելով հոս Հայրիկի համառօտ կենսագրութիւնը, կը դիտենք յարգել պատուական եւ անմոռանալի Անճաւորու-թեան մը քարի յիշատակը:

Խրիմեան Վասպուրականի դշտոյն՝ Վան քաղաքին Այգեստաններու Յան-կուններու թաղը՝ խոնաքճ եւ անպամոյճ երդի մը տակ աշխարհիս լոյսը տեսաւ 1820 Ապրիլ 4ին (5, տ.): Նոյն թաղին Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյն մէջ մկրտուեցաւ եւ Մկրտիչ անունն առաւ: Մկրտիչ Աղթամարի մէջ սկզբնական կրթութիւնն առաւ իւր Խաչատուր հորեղբոր արթուն հսկողութեան ներքեւ: Հայրը առեւտրոյ համար ստէպ ի Խրիմ՝ յամախելուն՝ Մկրտիչ Խրիմեան մականունը ծառանգեց: Հասակն աւնելով մերը թախանձանաց եւ հորեղբոր հրամանին գլուխ ծռելով՝ ամուս-ցանաւ Սիւնեկեանց Յովհաննէսի դստեր հետ եւ ունեցաւ աղջիկ զաւակ մը:

Մէկ կողմանէ քառասնական թուականներուն ծագած զինուորագրութեան խնդրոյն երկեղը, միւս կողմանէ լուսաւոր հորիզոնի մը հետամուտ ըլլալու ծգտումը,

մղեցին զայն թողուլ իւր ծննդավայրը: Անցաւ Խոյ, անկից Երասխայ եւ Մասեաց հովիտներէն մտաւ Էջմիածին, ուսկից Աւույ հրապոյրքը ձգեցին զինքը նոյնին սրտակոտոր աւերակաց ի տես: Հոն Մկրտիչ վտանգէն ապահովցաւ, քայց զհոռութեան լոյսը անցաւ Կ.Պոլիս փնտռելու: Ենորհի Մխիթարեանց հայերէն լեզուազրած ու թարգմանած քանասիրական, պատմական եւ քանաստեղծական երկերուն՝ Մկրտիչ հետզհետէ աւելցուց իւր մտաւոր պաշարը, խրախուսուեցաւ եւ ձեռնարկեց իւր ծամբորդութեան կրակ ու բոց խանդավառութիւններն ու տալաւորութիւնները գրել՝ «Հրաւիրակ Այրարատեան», ի մէջ, Կ. Պ. 1850, Բ. տպ. 1876: Երուսաղէմ ուխտի երթալէն ետքը գրեց «Հրաւիրակ երկրին Աւետեաց 1851 Կ.Պ., ք. տպ. 1892 Եղմ»:

Պատրիարքարանի յանձնարարութեամբ գնաց ի Կիլիկիա, Սոյս վարժարանին այցելու եւ ուսուցչի պաշտօնով. ասկից յառաջ Խոսազիւղի մէջ աղջկանց վարժարանին ուսուցիչ էր արդէն. քիչ մ'ետքը դարձաւ Կ.Պոլիս եւ ապա իւր մանկութեան որորանը՝ ի Վան (1853): Կարծես Խրիմեանի քայլերուն արգելք չըլլալու համար իւր ամուսինն ու միակ դուստրը կանխած՝ աշխարհի հրաժեշտ տուած էին արդէն: Եաջորդ տարին (1854) մտաւ Խրիմեան այն նամբան՝ որ ցայնժամ մեր մէջ տիրած սովորութեան համաձայն՝ գրական նաեւ գործնական ընդարձակ ասպարէզ իջնալու գրեթէ միակ նամբան էր: Աղթամարայ տաճարին մէջ, Վանայ առաջնորդէն Գաբրիէլ արքեպիսկոպոսէն ձեռնադրուեցաւ քահանայ: Խրիմեան վաղուց ազգին նուիրուելու՝ բարձրագոյն գաղափարին նուիրած էր ինքզինքը: Դպրոցով եւ մամուլով ազգը լուսաւորելու գաղափարը շարունակ կը յերիւրէր: Բայց ասոր համար աշակցութիւն հարկաւոր էր. տգէտ արեղաններն այսպիսի վեր ծրագիրներու վրայ խորհելու ընդունակութիւն չունէին, իսկ Խրիմեանի ձգտումներն ու առաջարկութիւնները կը շարժէին անոնց արհամարկոտ ծիծաղը: Խրիմեան անցաւ Կ.Պոլիս հարկաւոր միջոցներն հոն ձեռք բերելու համար: Նոյն ժամանակ, Օսեան ազնուական գերդաստանն Հայոց Port royaլն էր: Հոն կը ժողվուէին նշանաւոր ազգայինք, կը խորհէին ու կը խօսէին ազգին վիճակը բարոյեցելու վրայ, ասոնց ոգին էր Խրիմեանի հայրենասէր ձայնը, որ իւր ընական ծիրքերով եւ վառվառն ծարտասանութեամբ՝ շատերուն սիրտը յինքն ձգած էր: Թէպէտ պահ մը իջրել պաշտօնական քարոզիչ բարձրացաւ Դուսկիւտարի եկեցւոյն ընթաց (1855ին), քայց միեւնոյն ժամանակ կը հրատարակէր «Արծիւ Բիւզանդիոնի», թերթը, իւր ձեռնտուններուն թելադրութեամբը:

Տարի մը ետքը (1856), ազգայնոց՝ մանաւանդ հայրենասէր Օսեան Պողոս աղայի ճոխ նուիրատուութեամբ խրախուսուած, դարձաւ նորէն իւր ծննդավայրը եւ հոն Վարազայ վանքին վանահայր կարգուեցաւ (1857): Խրիմեանի մուտքը զրգռեց իւր «խաւարեալք», կոչուած հակառակորդները, որոնք սակայն այս անգամ՝ իրեն կողմակից «լուսաւորք», կուսակցութենէն ընկճեցան: Առ ոտն կոխելով քաղմութիւ խռնողոտներն վերջապէս հիմնեց ժառանգաւորաց գիշերօթիկ դպրոցը Վարազայ մէջ, ուր դիմեց ամէն կողմէն ազգային մանկտին, եւ որ տուաւ քաւական նշանաւոր դէմքեր: Բերաւ հոն նաեւ մամուլ եւ սկսաւ հրատարակել «Արծուի Վասպուրական», ամսաթերթը (1862): Գործ մը որ իւր անհամեմատ բարձրութիւնը կը ստանայ, ժամանակին եւ պարագայից վրայ շրջահայեաց ակնարկ մ'արժանեցնելով: Որչափ մեծ էր գործը, այնչափ ալ զօրաւոր միջոցներ հարկ էր առ ձեռն ունենալ՝ գործին կեանքն ապահովելու համար: Խրիմեան այս անգամ՝ դիմեց Կովկասի հայերուն. անցաւ նաեւ Թաւրիզ եւ անկից Անդրկովկաս. Վանայ առաջնորդ Իգնատիոսի հետ մտաւ Էջմիածին, ուր արհամարկոտ արեղաններուն հակառակութեան հանդիպեցաւ: Ի վերջոյ շնորհիւ Վաղարշապատցի Գրիգոր

Մալինցեանի ազդեցիկ անձնաւորութեան՝ յաջողեցաւ յատուկ կոնզակով Տփղիս մեկնիլ (1860ին)։

Տփղիսի վիճակաւոր եպիսկոպոսն էր Զաւախան Սարգիս, որ նիւթապէս եւ քարոյապէս աշակցութիւն ցոյց տուաւ։ Վերջապէս աշխարհական եւ մանաւանդ եկեղեցական դասը, չկրցան հանդուրժել Խրիմեանի ժողովրդեան խաւճը դրուատեաց. յաշտակոտաց հետ դիմեցին սեթեւեթեալ ամբաստանազրով Մատթէոս կաթողիկոսին, որ յետս կոչեց “Վասպուրականի Արծիւ”, եւ կոնզակը ձեռքէն առաւ։ Սակայն ժողովուրդը չդադրեցաւ իւր համակրութիւնը Խրիմեանի տածելէն. Երեսանի Գանձակի, Հին Նախիջեւանի, Ալուիսի մէջ ժողովուրդը իւր ովստաններու հետ խառնեց նաեւ իւր լուսնն։ Դարձաւ Խրիմեան ակադոնս իւր հօտը. մինչ իւր ետեւէն խողովութեան ալիքները դեռ կը ծփային։

Կ. Պոլսոյ պատրիարքարանը (1862ին) Վարապայ առաջնորդութեան վրայ աւելցուց Մշոյ Ս. Կարապետու վանահայրութիւնը։ Վարապայ վարժարանին սաները հասած էին. այլ եւս իրենք սկսած էին խմբագրել “Արծուի Վասպուրական”, թերթը։ Նոյն վարժարանին սաներէն խումբ մը հետն առաւ, նոյնպէս մամուլ մը եւ Մուշ տարաւ, ուր Գարեգին Սրուանձտեանցի խմբագրութեամբ սկսաւ “Արծուիկ Տարօնոյ”, թերթին հրատարակութիւնը (1863)։

Խրիմեանի անձնանուէր գործունէութիւնը քացաւ ժողովրդեան աչքը, ծանչցաւ ասիկա իր քարերարն եւ ի նշան որդիական երախտագիտութեան կոչեց զայն այնչափ սիրուած “Հայրիկ”, անուամբ, որ յետոյ ընդհանրացաւ ազգին մէջ։

Խրիմեան իբր Հայրիկ, չէր կրնար տանիլ աքեղաններու ժողովրդեան վրայ ի գործ դրած մնչումներուն եւ կեղեքմանց, ձեռք երկնցուց ասոնց ալ վէրքերուն, քայց ասոնք սկսան բժշկին դէմ ընկզիլ. մինչեւ իսկ ձեռք առին զրպարտութիւնը անուանարկելու զայն տէրութեան եւ ազգին առջեւ։ Հայրիկ գնաց Կ. Պոլիս ենթարկուեցաւ խիստ՝ քայց անաշառ քննութեան եւ ըլլորովին արդարացաւ եւ դարձաւ իւր հօտը։ Հոս ամենայն ինչ վեր ի վայր խանգարած կործանած եւ սիրասուն սաներն հալածուած գտաւ, Հայրիկը չկրցաւ մտնել իւր վանքը, որուն մուտքը զինեալ քիւրտներուն յանձնուած էր. գնաց Կարին։ Որպէս զի իւր թշամներն իրենց այս խնդրութիւնը պարտէին՝ կուտեցին շարք մը զրպարտութիւններ Հայրիկի վրայ, մինչեւ որ վերջապէս Վեհապետեան Տ. Յարութիւն Սրբազան քննիչ եկաւ եւ պատժեց անկարգ յանցաւորներն, ինչպէս որ Կարնոյ կուսակալն ալ Հայրիկի խնդրանք՝ պատժեց քիւրտերը։ Խրիմեան հազիւ հանգիստ գտաւ, սկսաւ իւր անխոնջ գործունէութիւնը եւ գրեց “Մարգարիտ արքայութեան երկնից”, (Կ. Պ. (1866), որ չորս տպագրութիւն ունեցած է)։ Էջմիածին անցաւ (1868) եւ հոն Գէորգ Դ. Կաթողիկոսէն Տարօնոյ եպիսկոպոս ձեռնադրուեցաւ։ Յաջորդ տարին իւր թեմը դարձած Ժամանակ Ս. Կարապետի աքեղաններու տագնապը եւ ծրագիրները փարատեցան ծրք (1869 սեպտ. 4) ազգային ժողովէն Կ. Պոլսոյ պատրիարք ընտրուած Ըլլալով Պոլիս մեկնեցաւ։ Թողուց Հայրիկ Մուշն ու Վանը, քայց իւր քրտամբ ոռոգած սերմանքը ամած զարգացած էին, ունէր յանձին իւր սաներու՝ յաջորդներ, իւր գործը շարունակողներ։ Պատրիարքական պաշտօնի մէջ նոյնպէս գործեց Խրիմեան վառ եռանդեամբ, թէեւ հոս ալ երկար Ժամանակ չկրցաւ կենալ։ Դրամական խնդիրներ եւ Սոյ կաթողիկոսութեան մասին Գէորգ Դ. կաթողիկոսին հետ ունեցած տարաձայնութիւնը, ստիպեցին զինքը հրաժարելու (1873 Օգոստ.), չորս տարւոյ չափ պաշտօնավարելէն ետքը։ Այնուհետեւ նուիրեց ինքզինքը աւելի զբաղան գործունէութեան, ի խոր խոցուած այն ապերախտ վերաբերմունքէն՝ որով զինքը Մշոյ ժողովութեան, ի խոր խոցուած այն ապերախտ վերաբերմունքէն՝ որով զինքը Մշոյ վանահայրութենէն իւր հոգով չափ սիրած վայրերէն զրկեցին։ 1876ին Վանայ հրդե-

հին առթիւ գրեց “Վանգոյժ”, (տպ. Տփղ. 1877). իսկ Բագրեւանդայ եւ Ալաշկերտի 1877ի կոտորածին առթիւ գրեց “Հայգոյժ”, (Կ.Պ. 1877). “Խաչին ճառ”, են (Կ.Պ. 1876 երեք տպ. — 1894): Բաց ի ստոյնս գրեց “Դրախտի ընտանիք”, (որ հինգ տպագրութիւն ունեցած է 1876—1892), “Ժամանակ եւ խորհուրդք իւր”, (Կ.Պ. 1876 Բ. տպ. 1895 Տփղ.), “Սիրաք եւ Սամուէլ”, (Կ.Պ. 1878. եւ մինչեւ 1902 Ե. տպ. այլեւայլ տեղեր) եւ “Պապիկ եւ Թոռնիկ”, (Էջմ. 1894): Երբ մէկ կողմանէ կ'ողջար տառապեալ Հայաստանի աղէտները գրաւոր, միւս կողմանէ ազգային ժողովոց մէջ շէր դադրեր խօսելէ, իւր վառ զգածումներով զուրիշներն ալ շարժել է գործ. մանաւանդ որ շատ անգամ՝ ատենապետ ինքը կ'ընտրուէր:

Բերլինի աւագաժողովոյն մէջ, ազգային դատը պաշտպանող պատգամաւորութեան սիրտն էր դարձեալ Խրիմեան, միւս երկու նշանաւոր ազգասէրներու հետ, որոնք էին Խորէն Նար-Բէյ եւ Մինաս Չերազ: Պատգամաւորութենէն խոր խոցուած դարձաւ իւր Հայրենիքն, եւ 1879ի սովին ժամանակ դարձեալ ինքն էր լքեալ ժողովրդեան միխթարութիւնն. այս նեղ ժամանակին հիմնեց մինչեւ անգամ՝ երկրագործական գիշերօթիկ վարժարան մը, թէպէտ հագիւ երկուք ու կէս տարի կանգուն մնաց:

Խրիմեանի ամբողջ գործունէութիւնը կատարեալ ցոյց մըն էր թիւրք կառավարութեան, մանաւանդ երբ հայութեան շարժումն սկսաւ քայլ առ քայլ յառաջանալ, սպառնական դիրք մ'առնուլ՝ Խրիմեան ամբողջապէս անմարսելի տարր մ'եղաւ կառավարութեան: Այս պատճառաւ 1885ին կանչեց զայն Կ.Պոլիս եւ 1890ին քարուրանքով մը Երուսաղէմ՝ իբր արքայապայր մատնանշեց:

Անցաւ երկու տարի, Մակար կաթողիկոսը վախճանեցաւ (1892 Մայ. 5). բովանդակ հայութեան աչքը յառած էր ի Խրիմեան, եւ իրաւամբ ի վարձատրութիւն իւր բեղմնաւոր գործունէութեան հայ ժողովուրդը զինքը արժանի համարած էր բազմելու Էջմիածնայ գահը: Որչափ ալ անախորժ էր այս Բ. Դրան՝ սակայն Ռուս կառավարութեան որոշմամբ 1893 Յունիս 21ին Խրիմեան ծամբայ ելաւ Եւրոպայի վրայէն Էջմիածին անցնելու համար:

Ամէն կողմանէ ազգայինք եւ օտարազգի. պաշտօնական անձնաւորութիւնք խուռն բազմութեամբ կը դիմաւորէին նորընտիր կաթողիկոսը: Տրիեսա քաղ ի օտարազգիներէն, Մխիթարեանք ընդառաջ ելան, եւ անկէ առաջնորդեցին Վենետիկ՝ Ս. Ղազարու վանուց այցելութեան: Մեծ գոհունակութեամբ եւ զգածեալ մեկնեցաւ կղզեակէն եւ Օգոստոս 17ին մտաւ Աւստրիոյ մայրաքաղաքը Վիեննա, ուր ամէն կողմանէ հրախրուած հայերը երկու հարիւրի շափ, իրեն կը սպասէին: Հոս զինքը ընդունելու յատուկ մասնաժողով ընտրուած էր: Վեհ. կաթողիկոսը հաճեցաւ Մայր վանքս ալ իւր ներկայութեամբ պատուել, ընդունելով նախ Այսնեանի այցելութիւնը: Հայրիկը հրախրուեցաւ նաեւ ամառանոցը, ուր կղերական սաներու երգեցողութեամբ ընդունուեցաւ, եւ հացկերոյթի միջոցին Խրիմեան եւ Այսնեան, Հայութեան երկու մեծ դէմքերը, մաղթանքներու սիրագեղ եւ համակրալից բաժակներ բարձրացուցին: Հայրիկ շատ գոհ մեկնեցաւ դրոշմելով համակրալից եւ անկեղծ առողեր արձանագրութեանց մատենին մէջ եւ թողով իւր, նկարը յանձնաճիշատակ Վանաց: Տպարանին վրայ մանաւանդ շատ գոհ մնաց եւ Էջմիածնայ տպարանին համար առաւ մայր տառեր: Վերջապէս ցնծալից ծայնելով եւ ողբասնանքով մտաւ Կովկաս, ժողովրդեան անձկանօք սպասած Հայրիկը եւ 1893 Սեպտ. 26ին Էջմիածնի մէջ օծուեցաւ մեծ հանդիսութեամբ իբրեւ Մկրտիչ Ա. Կաթողիկոս Հայոց:

Կաթողիկոսական գահը արդէն 72 տարեկան ծերոյն՝ եղաւ կատարեալ ցաւոց բաժակ մը: Հայրիկը՝ եփած ժողովրդեան վշտերով ոչ ցաւերով, ծանօթ անոր

ամենուրեք կրած տառապանքներուն, կրեց՝ ինչ որ իւր ժողովուրդը կը կրէր, թէ թիւրքիոյ մէջ արինհետկութեանց եւ հարստահարման ժամանակ եւ թէ Կովկասի մէջ իրաւանց բռնաբարման ատեն: Եայսմ Խրիմեան յիշաւի կարեկեց Հայրիկ մը եղաւ խեղճ ազգին եւ արժանի է որ դասուի այն եզական անձնաւորութեանց կարգը, զորոնք երախտագիտաբար յիշելու եւ օրհնելու սովոր ենք:

Բայց զԽրիմեան Նոյն համեմատութեամբ եւ զօրհնակութեամբ չենք կրնար նկատել իւր ազգի մը քաղաքական ներկայացուցիչը եւ մանաւանդ եկեղեցական պետը: Խրիմեանի վարչական նկարագիր, կամաց զօրաւոր յարատեւ ներգործութիւն կը պակսէր, գոնէ կաթողիկոսական շրջանի մէջ. եթէ ինչինչ կարեւոր դէպքերու մէջ գոհացուցիչ դիրք մի բռնեց այն Հայրիկի զգածմանց քուռն ազդեցութիւնն էր, իւր տանջուած ժողովրդեան տաժաժ հայրական սէրն էր: Ինչմը կրնար չընել Խրիմեան այս աշեկոծեալ ժամանակամիջոցին, յորում որչափ անհրաժեշտ է միութիւնն, համերաշխ գործունէութիւնն, այնչափ կարծես ամէն հայ անհատ իւր արդիւն, զօրքի ներքեւ գործել կ'ուզէ. ջանալով միասնամայն որ եւ պլը իրեն հետեւին. ասկէ կը ծագին արա գոտութիւնք՝ եւ հասարակաց օգտին համար գործելու ուղղութիւնը, կը փոխուի զիրար կործանելու աւաղելի կրից: Ահա ժամանակիս եղերեղեղեղ արեւելեան պատկերը, զոր սակայն ուղղել հնարաւոր էր քաղաքագէտ Հայրիկի մը, որուն պաշտօնին համընթաց էր յինքեան նաեւ լսելի ըլլալը, եւ որուն սիրոյն համար դիրքին էր ասկից անկից զօրողութիւն ծեռք բերել, եւ կուսակցութիւնները միացընել. այս թիւթիւնը այսօր Հայ ազգին գոյութեան ամենահիմնական պայմանն է:

Նոյնը ստիպուած ենք ըսել նաեւ կղերին համար. կղերը մտաց գրեթէ այն ինչ որ էր միշտ ծանրութիւն ժողովրդեան, փոխանակ անոր դաստիարակն, անոր հայրն ըլլալու: Այս է պատճառն, որ այժմ՝ ռուսահայ միաբնոյ մէջ Խրիմալով արձագանգ փութայ հակադիրական միութիւն. «այդ միութիւնը արդիւնք է անկրօնութեան, որ կը ծարակի հայ հասարակութեան մէջ: Այս համառօտ տեսութիւն մըն է, ապագայ պատմութիւնը՝ մանրամասնութեանց իշած պտեն, դեռ քաւական քննադատելու բան պիտի գտնէ Խրիմեանի, իբրեւ Հայոց կաթողիկոսի վրայ:

Սակայն երբեք անգիտանալու չէ, որ Խրիմեան մանաւանդ իւր ծերութեան վերջին ժամանակները, անձնապէս շատ ծանր եւ անեղանելի կացութիւն մ'ունէր զինքը շրջապատողներուն հանդէպ:

Խրիմեան թէպէտ քարծրագոյն կրթութիւն ստացած չէր, բայց իւր քնական ծիրերն եւ անձնական աշխատութիւնն ըրին զինքը, չըսելը հմուտ, բայց գոնէ տեղեակ առհասարակ գիտութեան բազմաթիւ ծիւղերուն: Իւր գրութիւններուն մէջ ստոյգ է արուեստ չկայ, այսու ամենայնիւ հոն կը փայլին ինքնածին գաղափարներ, կը զգացուի աւելն եւ գրչի կորով, եւ կը տիրէ վառ զգածում: Հայրիկը մանաւանդ տաճկահայ ժողովրդեան լուսաւորութեան գործին մէջ քաւական արդիւնք ունի. եւ այսօր հայ գործին ետեւէ եղողներն՝ անոր արին քրտինքով դրած հիման վրայ է որ կը ջանան քարծրացնել իրենց շատ անգամ առեղծուածային շէնքը:

Այժմ՝ կաթողիկոսական աթոռը չըսելը անհնարին բայց խեղճ կացութեան մէջ կը գտնուի: Մեծ շրջահայեցութիւն ու կորով կը պահանջուի Հանգուցելոյն պապազատէն՝ ոչ միայն գահը վերստին քարծրացընելու, այլ եւ Ազգին նիւթական ու քարոյական վիճակը քարտեղելու համար: Ակնյայտնի է որ դարձեալ շատերուն ակնարկն ուղղուած է այն թաքստոցը, ուր ապաստանած էր քարեյիշատակ Խրիմեան Հայրիկ:

